

Archeocoach

*Archeologische kwaliteitsborging en
beleidsadviesering*

*Drs. H. Stoepker
Senior-KNA-archeoloog*

*Onafhankelijk adviseur archeologische
monumentenzorg
Specialist middeleeuwse archeologie*

*Tienbundersweg 8
6321 CR Wijlre, Nederland
tel. 0622 153580
hstoepker@archeocoach.nl*

Gemeente Eijsden-Margraten
Postbus 10
6269 ZG Margraten
t.a.v. Ir. Ir. G.J.J.J. Nieuwenhuijs

betreft: bestemmingsplan Noorbeek

Wijlre, 12 mei 2014

Geachte mevrouw Nieuwenhuijs,

Ten aanzien van uw verzoek om een advies over de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan in de kern van Noorbeek, deel ik U het volgende mee.

- De onderbouwing moet ten aanzien van archeologie gebaseerd zijn op de erfgoedverordening van de gemeente Eijsden-Margraten. Daarin zijn de gemeentelijke beleidsregels inzake archeologie vastgelegd. Hierin voldoet de gemeente aan de verplichting volgens de Monumentenwet 1988 en de Wet op de Archeologische Monumentenzorg 2007 en de daarmee samenhangende Rijksbeleidsregels (Regeling Archeologische Monumentenzorg; Besluit Archeologische Monumentenzorg). Bij de gemeentelijke erfgoedverordening hoort een archeologische beleidskaart, welke in 2012 is vervaardigd en door de gemeente is vastgesteld. Voor een toelichting op de kaart zie: Verhoeven, M.P.F., 2012: *Een archeologische monumenten- en verwachtingskaart en archeologische beleidskaart voor de gemeente Eijsden-Margraten*, Weesp (RAAP-notitie 4334).
- In de onderbouwing is correct weergegeven dat een deel van het plangebied binnen categorie 4 en een ander deel binnen categorie 5 van de archeologische beleidskaart valt. Dit betekent dat bij voorgenomen werkzaamheden van een bepaalde oppervlakte en diepte een rapport over de archeologische waarde van het plangebied gemaakt moet worden. In beide gevallen geldt dat geen rapport over de waarde nodig is als de werkzaamheden niet dieper gaan dan 50 cm in de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom geldt voor categorie 4 een vrijstellingsgrens van waarderend onderzoek bij een diepte 30 cm, en categorie 5 bij een diepte 40 cm. Ten aanzien van de oppervlakte geldt dat voor categorie 4 geen waarderend onderzoek nodig is indien de werkzaamheden minder dan 500 m² omvatten; bij categorie 5 is de grens 1000 m². Wanneer binnen een project of plangebied van meer dan één categorie sprake is, geldt de hoogste waarde.

- Dit wil zeggen dat voor dit plan categorie 4 leidend is en dat een onderzoek naar de waarde verplicht is indien de werkzaamheden meer dan 500 m² omvatten en dieper gaan dan 30 cm. Als het gehele plangebied binnen de bebouwde kom ligt, is dat 50 cm.
- Een rapport over de waarde is gebaseerd op een inventariserend archeologisch onderzoek volgens de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie). Dit bestaat uit een gecombineerd bureau- en verkennend booronderzoek; daarna uit een karterend booronderzoek; daarna uit een proefsleuvenonderzoek. Het is gemotiveerd mogelijk om stappen te combineren. Na elke stap kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek niet zinvol is, omdat al voldoende duidelijkheid is over de aan- of afwezigheid van archeologische waarde. Een dergelijke conclusie dient door de gemeente te worden bevestigd (waartoe de gemeente onafhankelijk advies ter toetsing van het onderzoek kan inwinnen).
- Het onderzoek naar de waarde leidt tot een besluit of aan de omgevingsvergunning een nadere voorwaarde verbonden wordt. Dat kan zijn: een planaanpassing (of technische oplossing) waardoor geen schade optreedt; een opgraving; een archeologische begeleiding.
- Voor dit plangebied is reeds een rapport over de archeologische waarde uitgevoerd: Nillesen, R. & S.M. Koeman 2009: *Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen : 12e Septemberlaan te Noorbeek, gemeente Margraten*, Synthegra rapport 090043. Dit rapport concludeert dat wegens de ligging op een steile helling als gevolg van processen van erosie en colluviatie geen vindplaatsen aanwezig zullen zijn. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Synthegra adviseert geen vervolgonderzoek. Het rapport van Synthegra is destijds niet aangeboden aan de adviseur van de gemeente.
- Een inventariserend veldonderzoek overstijgt qua voorspellende waarde het theoretisch model van de archeologische beleidskaart. Indien de conclusie van het veldonderzoek wordt overgenomen betekent dit voor dit gebied, dat de archeologische waarde voldoende is vastgesteld, dat er geen sprake is van archeologische waarde, dat daarmee de toekenning van categorie 4 en 5 in dit gebied vervalt en dat dit nu categorie 6 wordt (lage trefkans). Categorie 7 geldt alleen voor compleet verstoorde of afgegraven gebieden. Dat betekent dat geen verder onderzoek nodig is en dat aan de omgevingsvergunning geen archeologische voorwaarden gesteld hoeven te worden.

Advies:

De conclusie van Synthegra is voor mij acceptabel, 1: omdat er bij het booronderzoek geen archeologische indicatoren zijn aangetroffen, 2: omdat de omvang van het categorie 4 gebied gering is, 3: omdat de categorie 5 waardering berust op een hoge trefkans voor vuursteengebonden activiteiten, terwijl het gebied voor het overige een lage trefkans heeft (Verhoeven 2012, bijlage 2). Hoewel er dus een kans blijft op vondsten van vuurstenen werktuigen, vind ik dit risico te beperkt om voorwaarden op te leggen aan het plan.

Ik adviseer u deze overwegingen op te nemen in de ruimtelijke onderbouwing, het gebied te plaatsen in categorie 6 en geen voorschriften (planregels) op te nemen m.b.t. archeologie. De algemene meldingsplicht van 'toevalsvondsten' berust op de Monumentenwet en blijft uiteraard van kracht.

Met vriendelijke groet

Drs. H. Stoeperker